

16. marts 2021

Til Forsvarsudvalget

Foretræde for Folketingets Forsvarsudvalg 18. marts 2021 vedrørende L190: Forslag til Lov om leverandørsikkerhed i den kritiske teleinfrastruktur

Indledende bemærkninger

Sikkerhed er af højeste prioritet for telebranchen, og TI finder det positivt, at regeringen sætter fokus på den digitale infrastrukturens samfundskritiske funktion. En velfungerende og sikker teleinfrastruktur er afgørende for det danske samfund, teleselskabernes kunder og naturligvis også branchen selv. Med det afsæt har branchen over de seneste 10 år investeret 70 mia. kr. i at udbygge den digitale infrastruktur i Danmark med fokus på både dækning, kapacitet og sikkerhed. Udbygningen er sket i tæt dialog med danske myndigheder, herunder særligt Center for Cybersikkerhed (CFCS).

Staten og teleselskaberne har helt sammenfaldende interesser i at sikre en høj grad af sikkerhed. Det er telebranchens klare opfattelse, at hensynet til leverandørsikkerhed i den kritiske teleinfrastruktur kan sikres *uden at tilsidesætte den grundlæggende retssikkerhed*, som normalt forventes i et retssamfund.

Telebranchens grundlæggende bekymringer

Det fremsatte forslag medfører, at CFCS får mulighed for at træffe *meget indgribende beslutninger* vedrørende anvendelsen af leverandører og teknisk udstyr i de danske telenet. De foreslåede regler gælder både nyt udstyr og eksisterende udstyr i nettene og har potentielt store økonomiske konsekvenser for teleselskaberne.

Lovforslagets *definitioner* af, hvad der potentielt kan underlægges regulering, og hvad *kriterierne* for indgreb er, er meget *uklare* og medfører betydelig usikkerhed og uforudsigelighed i reguleringen på området.

Samtidig *undtages* CFCS med lovforslaget *fra at skulle følge forvaltningslovens kapitel 4-6*. Forvaltningslovens kapitel 4-6 vedrører de helt grundlæggende forvaltningsretlige regler, der har til formål at sikre den basale retssikkerhed for de selskaber og borgere, der underlægges offentlig regulering. Det vedrører retten til indsigt, retten til at udtale sig, retten til at blive hørt og retten til at få en begrundelse for et indgreb.

Endelig *afskæres* teleselskaber, der underlægges regulering efter forslaget, *fra den almindelige administrative klageadgang*. Den prøvelsesmulighed, der er ved domstolene, er reelt meget begrænset, idet selskaberne er afskåret fra indsigt i sagens fakta og er uden mulighed for at repræsentere sig selv i sagen. Med den afgrænsede indsigt og det manglende uvildige tilsyn med de indgreb og den forvaltning, der udføres af CFCS i regi af Forsvarets Efterretningstjeneste, afskæres området også i praksis *fra nogen form for politisk kontrol og værn mod ubegrundede eller usikkert dokumenterede indgreb i selskabernes kommercielle aftaler*.

Konkrete forslag til justeringer

TI er i sit høringssvar fremkommet med en række forslag til justeringer, som ikke er afspejlet i det fremsatte forslag. TI's høringssvar kan ses <https://www.teleindu.dk/wp-content/uploads/2021/01/4-januar-2021-h%C3%B8ringssvar-vedr-leverand%C3%B8rsikkerhed.pdf>

TI vil i sin præsentation for Forsvarsudvalget afgrænse sine forslag til tre konkrete punkter, som vil kunne bidrage til at sikre en større grad af retssikkerhed for de selskaber, der evt. underlægges regulering. Det vedrører:

1) **Rettighed for virksomheder til at blive partshørt og få en begrundelse for indgreb**

Undtagelsen for forvaltningsloven i § 5 bør fjernes eller ændres. Der bør være en pligt for CFCS til at foretage høring af det relevante teleselskab vedrørende faktuelle forhold, som ikke er hemmelige. Efter den almindelige forvaltningslov kan oplysninger, der vedrører national sikkerhed allerede i dag undtages fra offentlighed. Høring af teleselskabet er en forudsætning for at kunne vurdere proportionaliteten i et eventuelt indgreb. En høring vil endvidere betyde, at selskabets betydelige tekniske indsigt i leverandørens forhold vil kunne indgå i CFCS's overvejelser, og det vil bedre sikre opfyldelse af lovforslagets bestemmelse om, at hensynet til statens sikkerhed ikke effektivt kan varetages ved mindre indgribende foranstaltninger. Der er en tilsvarende pligt til høring af den berørte virksomhed i forslag til screeningslov L191.

2) **Pligt for Center for Cybersikkerhed til at høre andre myndigheder**

Pligten til at høre andre myndigheder, herunder Energistyrelsen og Erhvervsstyrelsen (der har myndighed og teknisk indsigt på teleområdet), vil bidrage til at sikre, at afgørelser træffes på et mere oplyst og kvalificeret grundlag. Sagens faktuelle oplysning er endvidere en forudsætning for at kunne vurdere proportionaliteten i et eventuelt indgreb og sikre, at hensynet til statens sikkerhed ikke effektivt kan varetages ved mindre indgribende foranstaltninger i overensstemmelse med lovforslagets bestemmelser. Der er en tilsvarende pligt til inden beslutning om indgreb at høre andre myndigheder i forslag til screeningslov L191.

3) **Kriteriet for at nedlægge forbud mod indgåelse af aftale om service og reservedele på eksisterende udstyr bør være, at der foreligger en væsentlig og konkret trussel**

Efter det fremsatte lovforslag gælder der et særligt hensyn for aftaler, der allerede er indgået og udstyr, der allerede er implementeret i udbydernes net. Dvs. indgreb med tilbagevirkende kraft. I sådanne situationer skal der, efter § 3, foreligge en væsentlig og mere konkretiseret trussel mod statens sikkerhed end ved et forbud rettet mod indgåelse af nye leverandøraftaler efter § 2. Et teleselskab indkøber typisk udstyr med en forventet levetid på fx 10 år og indgår samtidig en service- og vedligeholdelsesaftale, som skal fornyes eller genforhandles efter fx 5 år. Som bestemmelserne i §§ 2 og 3 er formuleret vil en genforhandling eller indgåelse af en aftale om service eller reservedele til eksisterende udstyr i udbydernes net være omfattet § 2, hvor der ikke er krav om, at truslen skal være væsentlig og konkret. Nedlægger CFCS forbud mod indgåelse af en ny aftale om servicering af eksisterende udstyr vil det de facto medføre, at udbyderen må tage udstyret ud af brug før tid. Dette skaber stor usikkerhed for både eksisterende leverandøraftaler og for indgåelsen af nye aftaler. Af den grund bør kravene til, hvornår CFCS kan nedlægge forbud mod aftaler om service og reservedele til eksisterende udstyr ikke være omfattet af § 2, men i stedet afgrænses til de situationer, som gælder efter § 3, nemlig, at der skal foreligge en væsentlig og konkret trussel mod statens sikkerhed.